„Ceva ce nu s-a măsurat niciodată; întinderea speranței." (Victor Hugo)

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

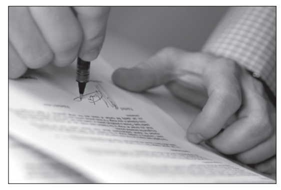
VINERI 24 decembrie 2009

Anul VIII nr. 48 (307)

8 pagini - 2,50 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Sărbători fericite!

Dragi cititori, stimați colegi, juriști, studenți, o ferică iarnă ce aduce cu sine magia sărbătorilor ne inundă meleagul și sufletele cu puritatea-i sclipitoare, cu fericire, pace, liniște și armonie. E ceva ce ne aduce aminte de neuitata copilărie, de colindele sfinte, de mirosul de copturi și sarmale gătite întotdeauna cu atîta ardoare de mama ... probabil ne-am dori nespus de mult să mai retrăim macar pentru o clipă acele momente. Însă ființa umană a reușit să cucerească multe prin inteligența sa, dar continuă să rămînă neputincioasă în fața timpului. Aceasta este poate cea mai solidă motivație ce ne-o oferă fascinația apropiatelor sărbători, de a lăsa la o parte sau chiar de a uita de grijile și supărările impuse de rigorile timpului și de a face loc amintirilor plăcute și lucrurilor bune și frumoase care ne-au marcat viața pe parcursul întregului an.

Clipele rămase ale lui 2009, involuntar parcă, ne fac să meditām profund asupra a tot ceea ce a fost, ce am realizat, ce am reușit să devenim, asupra faptelor noastre, chiar și asupra greșelilor, iar emoțiile pentru ceea ce urmează să fie ne copleșesc din ce în ce mai mult.

Astfel, pentru unii cu bune, pentru alții cu mai puțin bune anul 2009 trece, se perindă undeva în timp, cedînd treptat locul filelor imaculate și necunoscute încă ale lui 2010. Iar speranța și optimismul ne insuflă credința că Noul An va fi pentru noi mai curat, mai bun, mai plin, mai bogat, astfel încît pe fiecare filă din cele 365 să putem înscrie doar lucruri frumoase, doar împliniri, doar gînduri luminoase și nobile însoțite de indulgență, bunătate, căldură sufletească.

Analizînd lucrurile în retrospectivă, constatăm că am devenit mai puternici și putem rezista intemperiilor sorții ca în final să găsim soluții la problemele inerente vieții cotidiene și să construim împreună democrația statului de drept Republica Moldova.

Acum, cînd sărbătorile ne bat la ușă, aducînd cu sine emoția datinei străbune, iar fiecare fulg în zbor dîndu-ne speranța unui an mai curat, deschideți larg porțile sufletului și primiți mesajul nostru de felicitare plin de gînduri alese și înaltă considerațiune.

Fie ca spiritul sărbătorilor de iarnă să pătrundă în sufletul Dumneavoastră, aducînd cu sine bucurii cît mai multe și credință în mai bine.

Vă dorim sănătate, satisfacție deplină pe plan personal și profesional, prosperitate, reușite în toate aspirațiile și dorințele Dumneavoastră, fericirea unei vieți împlinite.

Să primim odată cu urătorii lumina, liniștea, dragostea, împăcarea, fericirea și viața din Noul An.

La mulți ani!

Gheorghe AVORNIC,
doctor habilitat în drept, profesor universitar,
decan al Facultății de Drept a USM,
președinte al Consiliului de administrație al UJM

Stimaţi angajaţi ai Ministerului Afacerilor Interne,

Aniversarea Zilei Poliţiei îmi conferă plăcutul prilej de a adresa sincere felicitări şi urări de succes tuturor celor care îşi exercită atribuţiile de protectori ai vieţii şi integrităţii persoanelor, ai drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale acestora.

Racordarea activităţii Ministerului Afacerilor Interne la valorile şi practica lumii moderne constituie un obiectiv primordial al instituţiei şi obligă la sporirea continuă a gradului de responsabilitate şi profesionalism al poliţiştilor.

Reafirm încrederea şi sprijinul nostru faţă de Poliţia Republicii Moldova în demersul său permanent de creştere a gradului de siguranţă civică, a ordinii şi liniştii publice, care sa pună în prim-plan deservirea comunităţii şi apărarea cetăţenilor împotriva actelor ilegale.

De aceea, la ceas aniversar, îngăduiţi-mi să felicit cordial întregul efectiv al Ministerului Afacerilor Interne şi să urez tuturor sănătate şi succese tot mai importante în îndeplinirea misiunilor de înaltă responsabilitate socială şi mare nobleţe morală ce vă revin.

Transmit expresia acestor gînduri şi familiilor Dumneavoastră, de al căror suport depind atît de multe în succesul misiunii Poliţiei.

Cu profund respect,

Valeriu ZUBCO,
Procuror General al Republicii Moldova

Delegaţia R. Moldova în CUC a înaintat propuneri care vizează respectarea drepturilor omului în Zonă

Delegaţia Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control (CUC) a propus operarea unor modificări în Regulamentul privind activitatea observatorilor militari în Zona de Securitate, care vizează respectarea drepturilor omului ale localnicilor. Adoptarea unei decizii în acest sens, la solicitarea părţii transnistrene, a fost transferată pentru una din şedinţele viitoare.

Ion Solonenco, copreşedintele CUC din partea Republicii Moldova, a declarat că Chişinăul propune ca pentru o perioadă de trei luni, cu titlu de experiment, în Regulament să fie întrodus articolul care stipulează examinarea adresărilor în scris a populaţiei sau administraţiilor locale privind libera circulaţie sau de alt gen.

„Aceasta este o problemă-cheie, deoarece influentează direct asupra respectării drepturilor omului într-o zonă cu regim special. Abordarea acesteia este dictată de faptul că aflîndu-se în teren, observatorii militari nu introduc în rapoartele lor toate adresările populaţiei, lucru care, în consecinţă nu permite CUC examinarea acestora", a menţionat Ion Solonenco.

Potrivit copresedintelui CUC din partea Republicii Moldova, în prezent există mai multe decizii ale CUC referitoare la respectarea drepturilor omului, care nu sînt executate, fapt demonstrat şi de ultimul raport al Comandamentului Militar Unificat privind reţinerea mijloacelor de transport a doi cetăţeni ai Republicii Moldova de posturile neautorizate, instalate de partea transnistreană în Zona de Securitate.

În cadrul şedinţei, CUC a examinat şi alte probleme curente ce ţin de situaţia din Zona de Securitate, crearea şi activitatea centrului unificat de presă al Comisiei etc. De asemenea, prin unanimitate de voturi, au fost întăriţi în calitate de observatori militari, din partea Republicii Moldova, trei ofiţeri ai Armatei Naţionale.

Procuratura Generală

Comisia de la Veneţia împărtăşeşte aceleaşi opinii cu ale noii conduceri a Procuraturii

Procurorul General, Valeriu Zubco, a avut astăzi o întrevedere cu delegaţia condusă de Thomas Markert, secretar adjunct al Comisiei de la Veneţia a Consiliului Europei.

Obiectivul principal al noii conduceri a Procuraturii Generale îl constituie reluarea procesului de reformare a justiţiei şi implicit a Procuraturii într-o formă mult mai complexă, a declarat Procurorul General în debutul întrevederii. „Reforma judiciară care s-a derulat pînă în acest moment a avut un caracter segmentar, de aceea ne ciocnim încă cu multe lacune şi carenţe în legislaţie, conflicte între norme, care, în cele din urmă, conduc la decizii de condamnare a Republicii Moldova la CEDO. Este un lucru dificil, dar este absolut indispensabil pentru a ne atinge scopul", a precizat Valeriu Zubco.

Referindu-se la noua Lege cu privire la Procuratură, Procurorul General a subliniat că deşi, comparativ cu cea veche, noua redacţie a Legii este mai avansată, există totuşi prevederi care vin în contradicţie cu normele procesuale. Din aceste considerente, este necesar ca aceasta să fie revăzută.

Dl Valeriu Zubco i-a familiarizat pe oaspeţi cu paşii concreţi întreprinşi de instituţie în intenţia reformării, făcînd o sinteză asupra conceptului de reorganizare a Procuraturii prin crearea de noi subdiviziuni specializate în investigarea cazurilor de rele tratamente şi tortură, a criminalităţii cibernetice şi altele.

„În contextul aspiraţiei de integrare europeană sîntem conştienţi de importanţa realizării eficiente a angajamentelor cu privire la respectarea drepturilor omului – element decisiv în schimbarea şi fortificarea imaginii atît pe plan intern, cît şi pe cel extern al Procuraturii", a adăugat Procurorul General.

Thomas Markert a declarat că este impresionat de viziunea amplă a Procurorului General şi a elogiat eforturile în domeniul reformării justiţiei şi, în mod aparte, a instituţiei, menţionînd că această abordare va apropia şi mai mult Republica Moldova de Europa.

Comisia de la Veneţia împărtăşeşte aceleaşi opinii cu ale noii conduceri a Procuraturii, a mai menţionat expertul european, subliniind că există spaţiu de cooperare pe acest segment şi asigurîndu-ne de susţinere deplină în realizarea reformei.

Părţile au făcut o trecere în revistă a implementării în Republica Moldova a unui şir de programe comune ale Comisiei Europene şi Consiliului Europei, inclusiv în domeniile asigurării independenţei justiţiei, evaluării legislaţiei prin prisma corespunderii lor standardelor unanim acceptate, respectării drepturilor omului şi altele.

La finele evenimentului, Procurorul General a apreciat interesul constant al experţilor europeni pentru evoluţiile din republică.

Procuratura Generală anunţă lansarea „telefonului de încredere"

Procuratura Generală anunţă lansarea „telefonului de încredere", la numerele de telefon **22-81-18 sau 22-74-55**. Acest număr este la dispoziţia cetăţenilor pentru a semnala fapte de tortură, tratamente sau pedepse inumane ori degradante.

Linia telefonică a fost instituită în baza ordinului Procurorului General şi constituie încă un pas în investigarea cazurilor de tortură şi rele tratamente.

În vederea depăşirii acestor probleme, Procurorul General, dl Valeriu Zubco, solicită cetăţenilor să utilizeze şi să beneficieze la maxim de linia „telefonului de încredere" a Procuraturii.

„Ne-am propus să interacţionăm eficient cu societatea civilă, oferindu-i încă o posibilitate de a-i informa pe procurori, din prima sursă, asupra comiterii unor asemenea fapte. Concomitent, prin această acţiune am mizat pe crearea unui mecanism real de monitorizare a procesului de urmărire penală pe aceste cauze", a declarat Procurorul General, dl Valeriu Zubco.

În acest context, au fost desemnaţi procurorii responsabili de recepţionarea şi înregistrarea adresărilor parvenite de la cetăţeni, precum şi evidenţa măsurilor întreprinse de către procurori întru prevenirea şi combaterea acestui fenomen.

„Telefonul de încredere" a fost lansat în toate raioanele republicii, Procurorul General obligîndu-i pe procurorii teritoriali şi specializaţi să asigure examinarea strictă a apelurilor şi comunicatelor înregistrate cu monitorizarea rezultatelor şi măsurilor întreprinse.

Asigurînd confidenţialitatea reclamaţiilor, solicităm tuturor cetăţenilor care deţin informaţii asupra unor eventuale acţiuni de tortură sau tratamente inumane ori degradante, să contacteze în zilele de lucru, între orele 8:00 - 17:00, numerele „telefonului de încredere" (postate pe site-ul oficial al Procuraturii).

Concomitent, procurorii apelează la cetăţenii cărora leau fost lezate drepturile sau cunosc detalii despre derogări cu diferită tematică, inclusiv cele comise de funcţionari publici, angajaţi ai organelor de drept etc., să nu ezite să apeleze „telefonul de încredere" al instituţiei.

În cazul în care aţi primit răspuns de refuz din partea procurorilor teritoriali, rugăm să formaţi „linia fierbinte" a Procuraturii Generale - **22-81-18 sau 22-74-55.**

Rezultatele măsurilor preventiv-profilactice de tip „Arsenal"

Evenimentele de ultimă oră ce s-au produs, precum şi măsurile de profilaxie şi operative întreprinse recent pe teritoriul mun. Chişinău denotă faptul că unii cetăţeni deţin ilegal arme de foc, muniţii şi materiale explozive.

În scopul evitării unor incidente produse şi pentru eficientizarea activităţii de supraveghere şi control asupra modului de circulaţie legitimă a lor, în perioada 7-9 decembrie curent, pe teritoriul capitalei a fost desfăşurat un complex de măsuri preventiv-profilactice şi operativ-investigative.

În urma măsurilor întreprinse au fost:

– efectuate 2250 inspectări ale posesorilor de arme;

– ridicate 376 arme de foc (3 arme confecţionate artizanal, 7 arme cu ţeavă lisă (gaze), 3 arme cu ţeavă ghintuită, 4 arme fără stăpîn, 5 arme de foc au fost predate benevol la organul de poliţie;

– ridicate – 161 arme pentru încălcarea regulilor de deţinere, port, transport, folosire sau aplicare;

– ridicate – 98 pentru încălcarea termenului de prelungire a permisului portarmă.

Au fost documentate:

– 7 cazuri de deţinere ilegală sau predare benevolă a grenadelor;

– 1 caz de ridicare a focosului;

– 10 cazuri de deţinere ilegală de muniţii (cartuşe), fiind ridicate 503 unităţi cartuşe de diferit calibru;

– 9 cazuri de predare benevolă a muniţiilor (cartuşelor) la organul de poliţie, fiind predate 85 cartuşe de diferit calibru;

– 2 cazuri de ridicare a materialelor explozive.

Au fost întocmite 294 procese-verbale conform art.128 Cod contravenţional al RM (încălcarea regulilor de vînătoare), art.361 CC (încălcarea regulilor de deţinere, port, transport, folosire sau aplicare a armei individuale), art.362 CC (încălcarea termenului de prelungire a permisului de deţinere a armei), art. 363 CC (tragerea din arma de foc în locuri publice), au fost privaţi de dreptul la portarmă 3 posesori de armă.

Conform art.290 Cod penal, purtarea, păstrarea, procurarea, fabricarea, repararea sau comercializarea armelor de foc, precum şi sustragerea lor, cu excepţia armei de vînătoare cu ţeavă lisă, sau a muniţiilor fără autorizaţia corespunzătoare se pedepseşte cu amendă în mărime de la 300 la 600 unităţi convenţionale sau cu muncă neremunerată în folosul comunităţii de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.

Aceleaşi acţiuni săvîrşite de două sau mai multe persoane se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Procuratura atenţionează populaţia că persoana care a predat de bună voie arma de foc sau muniţiile pe care le deţinea fără autorizaţia corespunzătoare este liberată de răspundere penală.

Pungăşie în ritm de dans

În baza probelor prezentate de Procuratura Botanica, recent au fost condamnate două tinere şi un bărbat după cum urmează:

– o tînără în vîrstă de 18 ani – la 3 ani închisoare cu termen de probă 2 ani pentru pungăşie;

– o tînără de 19 ani – la un an închisoare, termen de probă un an (favorizarea infracţiunii);

– un bărbat în vîrstă de 30 ani – la 7 ani închisoare pentru jaf.

Potrivit procurorilor, în martie 2009, prin intermediul ziarului „Makler", fetele au făcut cunoştinţă cu un domn de 50 de ani care dorea să „întemeieze o familie".

Întîlnirea a avut loc într-un bar din capitală, unde, în timpul dansului, una dintre fete, profitînd de neatenţia partenerului, a sustras din buzunarul acestuia 6100 euro, ulterior transmiţîndu-i celeilalte fete pentru a-i ascunde.

Ultima, primind bancnotele, le-a ascuns sub haină şi a părăsit localul.

Bărbatul de 30 ani, care se afla în incinta aceluiaşi bar, a urmărit cele întîmplate şi în momentul cînd fetele au dispărut, iar pătimitul striga că i-au fost sustraşi banii, bănuind-o pe una din fete de posesie ilegală a banilor sustraşi, a urmărit-o şi i-a sustras banii.

Procuratura face apel către populaţie că, în ajunul sărbătorilor de iarnă, fiind atraşi de distracţii, să nu uite să-şi supravegheze bunurile personale.

Sentinţa cu drept de atac în modul stabilit de lege.

Reforma în domeniul justiției juvenile: probleme de implementare

Problemele social-economice cu care se confruntă de mai mulți ani societatea noastră au repercusiuni directe asupra institutului familiei, în special a capacităților de protecție a drepturilor și intereselor celor mai vulnerabili membri ai ei – copiii. Situația creată generează inevitabil creșterea numărului de copii aflați în dificultate, în situații de risc, precum și a celor care au intrat în conflict cu legea.

Recent, în cadrul unui program de instruire organizat de UNICEF pentru pregătirea profesioniștilor din cadrul organelor de drept din Republica Moldova, în probema minorior am constatat că azi, poate mai mult ca oricînd, este necesară o abordare adecvată a problemei delincvenței juvenile. Problema în cauză necesită a fi privită în spiritul atitudinii corecte față de tinerii aflați în conflict cu legea și al valorilor promovate de comunitatea internațională în domeniul justiției juvenile. Majoritatea standardelor europene încurajează statele să stabilească un sistem separat sau proceduri și instituții specializate pentru cazurile în care acuzați sau inculpați de comiterea infracțiunilor sînt copiii. Aceste exigențe au menirea de a asigura interesul superior al copilului, prin respectarea drepturilor ce decurg din statutul său de minor. Contactele, interacțiunea dintre reprezentanții organelor de drept și copii trebuie să fie de o asemenea natură încît să se respecte statutul juridic al minorului. Ele trebuie să evite dauna și să promoveze condiții favorabile pentru copii.

Deocamdată, în Republica Moldova nu există un sistem separat de justiție juvenilă care ar soluționa problemele specifice ale copiilor, iar administrarea justiției privind copiii și tinerii este divizată între diferite organe administrative și judiciare.

Prioritatea acestor necesități a fost reflectată în repetate rînduri în rapoartele și studiile UNICEF, elaborate de Republica Moldova și reprezentanții societății civile. Pornind de la aceste realități, prin ordinul Procurorului General nr. 54/21 din 29.03.2004, în toate procuraturile din țară au fost desemnați procurori specializați pentru efectuarea urmăririi în cauzele penale în care sînt implicați minorii. În același scop, cu suportul UNICEF s-a inițiat un proces de instruire a procurorilor, judecătorilor în ceea ce privește familiarizarea cu standardele internaționale și preluarea bunelor practici existente în domeniul justiției juvenile în vederea traducerii lor în activitatea organelor de drept naționale, măsurile date fiind extrem de oportune și binevenite.

Ulterior, conform modificărilor operate în legislație prin Legea nr.184-XVI din 29.06.2006 (MO nr.126-130/599 din 11.08.2006), exercitarea urmăririi penale în cauzele în care sînt implicați făptuitori minori a fost atribuită în competența exclusivă a procurorului, acestea fiind retrase din domeniul de activitate al poliției. Drept urmare, activitatea de constatare și investigare a cauzelor penale în privința făptuitorilor minori a fost pusă în sarcina organelor procuraturii.

Este justificată și umană intenția legislatorului de a garanta minorilor care au intrat în conflict cu legea o protecție pentru a evita contactul lor timpuriu cu un organ armat cum este poliția, fapt ce, de regulă, are un impact negativ asupra personalității lor.

Dar, în cadrul acestei importante reforme, nu a fost prevăzută consolidarea capacităților instituționale ale organelor procuraturii, în special prin majorarea statelor de personal în vederea îndeplinirii acestei sarcini. Studiul efectuat recent asupra delincvenței juvenile relevă că nivelul criminalității între minori este destul de înalt și constituie circa 10 la sută din numărul total al infracțiunilor înregistrate. Prin urmare, ținînd cont de indicii numerici ai acestor infracțiuni, specificul lucrului cu copiii și adolescenții aflați în conflict cu legea, aspectele de psihologie, asistență socială, comunicare pe care le implică aceste activități, precum și faptul că acele cazuri cu privire la minorii acuzați de încălcarea legii atît în arest preventiv, cît și în libertate, conform legislației în vigoare se examinează în mod prioritar, o asemenea soluție se considera absolut necesară în cadrul implementării noilor rigori în domeniul justiției juvenile. În caz contrar, bunele intenții menite să contribuie la promovarea drepturilor și siguranței copiilor ar putea fi realizate cu dificultate.

E binecunoscut faptul existenței în țara noastră a neajunsurilor la capitolul respectării drepturilor omului, fapt remarcat și în documentele diferitor organizații nonguvernamentale din Republica Moldova.

În această ordine de idei, considerăm că orice reformă de acest fel, în special în domeniile ce țin de respectarea drepturilor omului și ale copilului, care necesită o supraveghere mai bună, așa cum este prevăzută aceasta în instrumentele juridice internaționale, în vederea implementării realmente în țara noastră a standardelor europene, presupune implicit o îmbunătățire substanțială a funcționalității autorităților, care iau parte la procesele de supraveghere și cele decizionale în domeniile respective.

Așadar, modul în care funcționează actualmente organele procuraturii, dotarea umană și materială, capacitatea lor de a-și exercita atribuțiile inclusiv în domeniul protecției drepturilor copilului are un impact direct asupra activităților de realizare și de obținere a rezultatelor.

Din această perspectivă, pentru asigurarea exercitării impecabile a atribuțiilor Procuraturii, urmează să se analizeze oportunitatea adoptării unei strategii care ar asigura funcționarea ei ca un sistem unic, centralizat și ierarhic structurat, în cadrul căruia fiecare subdiviziune își va exercita atribuțiile ce-i revin în conformitate strictă cu domeniul de activitate și de competență. În cadrul acestui sistem, fundamentat pe disciplina de muncă și executorie, competențele profesionale ale angajaților, în special ale celor implicați în lucrul cu minorii, vor fi îndreptate spre aplicarea justă a legii, restabilirea ordinii, dar și promovarea condițiilor favorabile pentru infractorii minori, identificarea cauzelor profunde ale delincvenței juvenile.

Aceste aspecte sînt importante din perspectiva edificării statului de drept, obiectiv spre care tinde Republica Moldova, și care, de altfel, este consacrat în Constituție. Or, statul răspunde pentru erorile judiciare și statul răspunde internațional pentru constatarea încălcării unui drept garantat de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului. Iată de ce sarcina noastră constă în a crea în țara noastră o ordine publică europeană a protecției drepturilor omului și a copilului.

Ivan DIACOV,
Procuror-șef al Secției control ierarhic superior și asistență metodică a Procuraturii Generale

Procuratura Generală

Sinteza activității desfășurate de organele procuraturii în decursul a 11 luni 2009

În perioada 11 luni ale anului 2009, pe teritoriul republicii au fost înregistrate 22 359 infracțiuni, ce constituie o scădere a numărului infracțiunilor înregistrate, comparativ cu perioada analogică a anului trecut, cu 459 infracțiuni.

Astfel, nivelul stării criminalității pe teritoriul republicii în perioada de referință se află în scădere cu 2,0%.

I. Analiza stării criminalității în teritoriu

Numărul infracțiunilor înregistrate în 11 luni ale anului 2009 se află în creștere esențială comparativ cu perioada analogică a anului precedent în raioanele Ceadîr-Lunga (38,3%), Ocnița (19,2%), UTA Gagauzia (19,1%), Fălești (17,4%), Căușeni și Leova (17,0 %), Cantemir (16,5%), Dubăsari (14,8%).

Concomitent, se atestă o scădere a numărului infracțiunilor înregistrate în perioada de referință în raioanele Călărași (40,2), Orhei (27,2%), Ialoveni (21,9%), Rezina (20,2%), Nisporeni (13,6%), Taraclia (10,8%), Dondușeni (10,7%), Soroca (9,9%).

Un caracter scăzut al stării criminogene persistă și în mun. Chișinău, unde comparativ cu perioada analogică a anului 2008 au fost înregistrate cu 7,4% mai puține infracțiuni.

O descreștere a numărului de crime se înregistrează în sectoarele Buiucani (22,8%), Botanica (11,9%), Centru (6,1%), iar în sectoarele Rîșcani și Ciocana se constată o majorare respectiv cu 4,7% și 4,3% la sută.

II. Analiza stării criminalității după categoriile de infracțiuni

Conform informației operative privind rezultatele combaterii infracționalității, în 11 luni ale anului 2009 în republică au fost înregistrate 221 omucideri, 2 acte de banditism, 680 acte de huliganism, 235 violuri, 322 infracțiuni de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și 760 vătămare intenționată medie a integrității corporale; 10 370 crime contra patrimoniului, inclusiv 180 tîlhării, 870 jafuri, 942 escrocherii și 7679 furturi, 1798 infracțiuni ce țin de circulația ilegală a stupefiantelor, 2215 crime economice, 762 infracțiuni săvîrșite de către persoanele cu funcții de răspundere, 30 coruperi active, 74 coruperi pasive, 110 cazuri de mituire, 180 abuzuri de putere, 177 excese de putere și 71 infracțiuni de neglijență, 180 cazuri de trafic de ființe umane și 39 cazuri de trafic de copii.

S-a constatat o creștere a numărului unor categorii de crime, cum sînt: a omorurilor cu 6,8%, a vătămărilor intenționate medii cu 0,3%, a tîlhăriilor cu 16,1%, trecerii ilegale a frontierei cu 94,3%, a infracțiunilor în domeniul transporturilor cu 102,5%, a infracțiunilor ecologice cu 91,7%, a infracțiunilor contra justiției cu 24,5%, a infracțiunilor săvîrșite de grup cu 24,4%.

Numărul infracțiunilor privind viata sexuală se află în scădere cu 14,7%, cele contra vieții și sănătății cu 1,1%, a huliganismului cu 4,6%, a vătămărilor intenționate grave cu 10,3%, a celor contra patrimoniului cu 10,8%, a celor ce țin de circulația ilegală a stupefiantelor cu 10,9%, a cazurilor de trafic de ființe umane cu 14,7% și a traficului de copii cu 11,4%, a infracțiunilor economice cu 21,1%, a infracțiunilor comise de persoane cu funcții de răspundere cu 31,0 la sută (inclusiv cele de corupție și conexe), a celor de contrabandă cu 10,5 la sută, infracțiunile privind organizarea migrațiunii ilegale cu 6,2%.

Concomitent, se atestă și o descreștere a numărului infracțiunilor excepțional de grave cu 12,4%, deosebit de grave cu 57,1%, grave cu 5,9%, precum și a celor mai puțin grave cu 3,1 la sută.

III. Activitatea organelor Procuraturii în domeniul conducerii și exercitării urmăririi penale pentru 11 luni ale anului 2009

La capitolul exercitării și conducerii urmăririi penale în perioada de 11 luni ale anului 2009, procurorii au realizat următorii indici:

– finisate și expediate în instanța de judecată 1740 cauze penale din exercitare și 7666 cauze penale din conducere ;

– clasate și încetate 1258 cauze penale din exercitare și 6485 cauze penale din conducere;

– suspendată condiționat urmărirea penală pe 8 cauze penale din exercitare și pe 138 cauze penale din conducere.

Procurorii au dat indicații în scris organului de urmărire penală pe 9909 cauze penale.

Drept urmare a controalelor efectuate de către procurorii din teritoriu au fost constatate și luate la evidență 297 infracțiuni anterior neînregistrate de către colaboratorii MAI.

IV. Reprezentarea învinuirii de stat

În perioada vizată au fost pronunțate 5545 sentințe de condamnare în privința a 6471 persoane; cu deliberarea sentinței de achitare – 137 sentințe; cu deliberarea sentinței de încetare – 1740 sentințe.

Procedura privind acordul de recunoaștere a vinovăției a fost aplicată pe 3449 cauze penale în privința a 3878 persoane.

La sfîrșitul perioadei de raport restanța cauzelor penale examinate cu termen mai mare de 6 luni a constituit 360 cauze penale.

V. Reprezentarea intereselor generale ale societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor

În 11 luni în acest domeniu de către procurori au fost efectuate 3289 controale, ca urmare fiind înaintate 2623 sesizări, 827 recursuri, pornită urmărirea penală pe 431 cazuri de încălcare a legislației și intentate 3623 proceduri administrative.

Pe parcursul perioadei de raport în instanța de judecată au fost înaintate 1684 acțiuni civile în sumă totală de 899 502 255 lei. În 344 cazuri au fost recuperate benevol daunele în sumă de 91 327 608 lei.

Din numărul total al acțiunilor intentate, 1127 acțiuni în sumă de 17 507 593 lei au fost înaintate în instanța de drept comun, iar 362 acțiuni în sumă de 881 937 210 lei în instanța de judecată economică.

Ca rezultat al activității procurorilor la capitolul apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor, în interesul minorilor, pensionarilor și altor persoane au fost intentate și remise spre examinare în instanțele de judecată 661 acțiuni civile în sumă de 6 487 492 lei, fiind intentate la cererea persoanei 641 acțiuni civile în sumă de 6 215 219. Din categoria celor menționate în baza acțiunilor au fost protejate 598 persoane.

În perioada de referință de către procurori au fost examinate 18 899 petiții, primiți în audiență 26 959 cetățeni.

De asemenea, în perioada de referință procurorii au înaintat administrației publice 764 informații privind starea legalității în teritoriu.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale în baza materialelor secției organizare și control

Moment al bilanţurilor 2009 – perspective 2010

Sfîrşitul de an nu este doar perioada în care se fac totalurile anului care trece, ci se şi întocmesc planuri pentru anul care se grăbeşte să ia locul celui vechi. Nu în zadar se spune că Anul Nou este o sărbătoare a optimismului care generează speranţe, aşteptări dintre cele mai îndrăzneţe.

Fiind o publicaţie de profil juridic, iar sistemul judiciar poate fi considerat pe bună dreptate acel factor generator de pace şi securitate într-un stat bazat pe drept, am considerat important să aflăm de la personalităţi notorii ale justiţiei naţionale:

1. Cum a fost anul juridic 2009?

2. Ce aşteptări au de la 2010?

Mihai GHIMPU,
Preşedintele Parlamentului,
Preşedinte interimar al Republicii Moldova

1. Anul 2009 rămâne în istorie ca un an de cotitură, inclusiv pe plan juridic. Este anul în care s-a încercat de 4 ori alegerea şefului statului şi tot de atîtea ori tentativele au eşuat. Este anul în care criza constituţională a atins apogeul, fapt ce m-a determinat să creez o comisie privind reforma constituţională care să vină cu propuneri în vederea elaborării unei constituţii ajustată la realităţile noastre. Tot în acest an, deputaţii celor 4 partide care au format Alianţa pentru Integrare Europeană au adoptat în Parlament o declaraţie privind starea justiţiei.

De asemenea, 2009 este anul în care Procuratura Generală a demarat un control privind modul în care a fost gestionat patrimoniul de stat şi au fost efectuate privatizările în anii 2000-2009. Bineînţeles, justiţia este cea care va hotărî dacă s-a încălcat sau nu legea. Admit că în ultima perioadă s-au făcut şi privatizări corecte, dar nu a fost asigurată elementara transparenţă. Pe de altă parte, noul guvern format de AIE s-a angajat să retrocedeze foştilor proprietari obiectivele privatizate în mod abuziv şi cărora CEDO le-a dat dreptate.

Anul 2009 este anul în care Republica Moldova a mai pierdut dosare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, iar statul are obligaţia de a achita despăgubiri enorme. Această situaţie ne determină să luăm măsuri, să adoptăm legi noi care să-i determine pe judecători să aibă o conduită profesionistă, iar pe de altă parte, să-i sancţioneze pe cei care nu înţeleg care este rolul judecătorului într-o societate democratică. Sistemul nostru judecătoresc trebuie să fie unul bine pus la punct şi aflat exclusiv în slujba legii.

2. Anul 2010 va fi un an al reformelor şi cetăţenii vor resimţi acest lucru, am toată încrederea că se va resimţi reforma reală şi în justiţie. Aşa cum în plan politic 2009 a fost un an al schimbării, 2010 va fi şi în economie, în justiţie şi în alte domenii-cheie ale societăţii.

În primul rînd dorim să asigurăm o independenţă reală a puterii judecătoreşti în R. Moldova, să obţinem o micşorare radicală, pînă la zero, a numărului de procese pierdute la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Dacă partidele componente ale Alianţei pentru Integrare Europeană au cîştigat alegerile, aceasta a însemnat că cetăţenii aşteaptă o politică mai eficientă, o economie mai eficientă, dar şi, nu în ultimul rînd, a însemnat un mandat pentru o reformă în justiţie. Din păcate, imaginea justiţiei în ochii cetăţenilor de departe nu este cea mai bună. Există un număr foarte mare de plîngeri ale cetăţenilor şi solicitări de a corecta erorile judiciare.

În anul care vine sper să realizăm o schimbare a imaginii sistemului judecătoresc, astfel încît oamenii să nu vadă în acesta un acuzator şi o ameninţare la drepturile lor, ci un apărător şi un garant al acestor drepturi. Ne aşteptăm că o schimbare a legilor şi a politicilor va conduce şi la o schimbare a mentalităţii celor care activează în sistemul judiciar. Judecătorii şi procurorii nu trebuie să aştepte indicaţii de la persoane sus-puse, ci să ia ei înşişi decizii în conformitate cu legea.

De asemenea, se va reuşi eliminarea practicilor de tortură şi maltratare din partea forţelor de ordine şi a organelor de anchetă, care încalcă grav dreptul cetăţenilor la un proces echitabil şi afectează puternic imaginea R. Moldova pe plan internaţional.

O parte din proiectele de legi care au ca scop asigurarea unei bune funcţionări a justiţiei sînt deja pregătite, o altă parte sînt în proces de elaborare. Sper ca aceste proiecte să se bucure de o susţinere parlamentară solidă.

Şi pentru că sîntem la hotarul dintre ani, vreau să le doresc tuturor cititorilor ziarului „Dreptul" un an nou fericit, cu sănătate şi noroc, cu linişte în familiile şi sufletele fiecăruia. Fie ca în 2010 legea să stea în capul mesei, iar respectarea ei să asigure un viitor mai bun tuturor cetăţenilor Republicii Moldova.

La mulţi ani şi sărbători fericite!

1. Activitatea Curţii Constituţionale în anul ce se călătoreşte a fost marcată, în primul rînd, de cele două scrutine parlamentare – din 5 aprilie şi din 29 iulie. Dispunerea renumărării voturilor, confirmarea alegerii parlamentelor de legislatura a XVII-a şi a XVIII-a şi validarea deputaţilor aleşi, examinarea unui şir de contestaţii referitoare la alegeri sau care decurgeau din evenimentele ce au urmat după ele au făcut, aproape de fiecare dată, neîncăpătoare sala de şedinţe a Curţii pentru reprezentanţii presei şi ai societăţii civile.

Interesul sporit faţă de evenimentele respective a generat nu doar aprecieri obiective, ci şi anumite critici la adresa deciziilor noastre. Am considerat criticile absolut nefondate, cei care le-au lansat convingîndu-se pe parcurs de obiectivitatea Curţii Constituţionale, care a demonstrat mereu că este garantul supremaţiei Constituţiei.

Un examen serios a constituit pentru instituţia noastră şi marcarea aniversării a 15-a a Constituţiei Republicii Moldova. În virtutea situaţiei politice de atunci, Curtea Constituţională a fost principalul organizator al acţiunilor la nivel naţional consacrate evenimentului în cauză. La şedinţa festivă jubiliară au participat reprezentanţi ai instituţiilor statului şi ai societăţii civile, personalităţi marcante, soli a 17 curţi constituţionale din diferite state, exponenţi ai organizaţiilor internaţionale şi misiunilor diplomatice acreditate în ţara noastră, demnitari ai înaltelor structuri europene. Conferinţa internaţională jubiliară „Valorile constituţionale fundamentale – factor al stabilităţii regimului democratic" a durat două zile şi a confirmat interesul sporit al delegaţiilor străine pentru experienţa instituţiei noastre, pentru procesul democratic şi de constituire a statului de drept în Republica Moldova. În curînd, materialele conferinţei vor vedea lumina tiparului.

Din agenda Curţii Constituţionale nu a lipsit şi o mai veche preocupare a noastră – instituirea accesului direct al persoanei la justiţia constituţională. A fost creat un grup de lucru pentru elaborarea Concepţiei recursului constituţional individual, care include judecători, membri ai Consiliului ştiinţific-consultativ de pe lîngă Curtea Constituţională, alţi savanţi şi practicieni cu renume în domeniu. În cadrul fructuoasei colaborări pe care o avem cu Fundaţia Germană pentru Cooperare Juridică Internaţională, la începutul anului viitor, acest grup de lucru urmează să efectueze o deplasare de documentare în Germania.

E semnificativ faptul că de curînd, la 27 noiembrie, la iniţiativa Curţii Constituţionale şi a altor două instituţii, dlui Matthias Weckerling, directorul general al acestei fundaţii, i s-a conferit titlul academic Doctor Honoris Causa al Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

2. La fel ca întreaga societate, aşteptăm de la 2010, ce ne bate la uşă, mai ales o stabilitate politică durabilă, care ar garanta ţării o ascensiune sigură şi ireversibilă pe toate planurile ce ţin de alinierea la valorile europene. Asigurarea democraţiei constituţionale prin garantarea principiilor şi valorilor fundamentale ce decurg din bazele constituţionalismului modern va constitui în continuare principalul reper în activitatea Curţii Constituţionale. Sper ca, în contextul preconizatei reforme constituţionale, să i se atribuie, în sfîrşit, competenţa de a se pronunţa asupra sesizărilor individuale privind încălcarea drepturilor şi libertăţilor recunoscute de Constituţia ţării şi de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte.

La 23 februarie 2010, se împlinesc 15 ani de la crearea Curţii Constituţionale. Organizăm, şi cu acest prilej, o conferinţă internaţională jubiliară cu genericul „Asigurarea supremaţiei Constituţiei – funcţie de bază a Curţii Constituţionale" (25 – 26 februarie). Am trimis deja invitaţii instituţiilor de jurisdicţie constituţională din 26 de state. Din cadrul programului de acţiuni prilejuite de acest eveniment mai fac parte lecţii publice şi întîlniri ale judecătorilor la instituţii de învăţămînt superior şi colegii specializate în domeniul dreptului, o şedinţă lărgită a Consiliului ştiinţific-consultativ în problema reformei constituţionale, o „masă rotundă" cu participarea judecătorilor constituţionali în demisie, Ziua uşilor deschise. Totodată, judecătorii şi savanţii constituţionalişti vor participa la emisiuni radio şi televizate, vor lua cuvîntul în presă vizînd locul şi rolul Curţii Constituţionale în statul de drept. Un grup de creaţie lucrează asupra unui film documentar despre activitatea Curţii.

Bineînţeles, şi de acum înainte, respectînd cu stricteţe principiul independenţei sale de orice autoritate publică, Curtea Constituţională îşi va exercita la un înalt nivel de profesionalism atribuţiile ce-i revin. Aşteptăm, în sensul impulsionării activităţii de bază, o activizare a subiecţilor cu drept de sesizare a Curţii. Atît acestora, cît şi tuturor cititorilor ziarului dumneavoastră le urăm în anul ce vine realizări ce ar contribui la prosperarea societăţii moldave, sănătate şi energie pentru a putea face faţă efortului ce ne-ar situa cît mau curînd în categoria statelor cu o democraţie avansată.

Dumitru PULBERE,
preşedintele Curţii Constituţionale

Moş Crăciun este aşteptat şi în Parlament

Moş Crăciun este aşteptat să treacă cu daruri şi prin Parlament.

Evitarea alegerilor anticipate, consolidarea democraţiei în R. Moldova, împlinire, dar şi o ţigară. Sînt doar cîteva dintre darurile pe care le aşteaptă de la Moşul aleşii poporului în anul 2010.

„Cred că nu ar fi nimic mai preţios pentru mine ca pe parcursul anului, pe durata a 365 de zile, privind în ochii copiilor mei să văd fericire, împlinire că sînt mulţumiţi de copilăria lor, să văd că simt dragostea şi grija părinţilor. Asta-mi doresc eu în 2010", susţine preşedintele Partidului Democrat, Marian Lupu.

Premierul Vlad Filat spune că aşteaptă foarte multe lucruri. „N-o să reuşesc să le enumăr acum. Sînt multe şi toate arzătoare. Vreau ca noul an să fie unul bun, unul care să ne ofere posibilitate să soluţionăm multiplele probleme pe care le avem în ţara noastră".

Ministrul Educaţiei, Leonid Bujor, aşteaptă ca Moşul să-i aducă în 2010 consolidarea democraţiei în Moldova şi evitarea alegerilor anticipate. „Condiţii optimale pentru desfăşurarea procesului instructiv-educativ în instituţiile de învăţămînt. O primăvară cu multe, multe flori şi copaci frumoşi înfloriţi şi evitarea alegerilor anticipate după posibilitate".

Ministrul Sănătăţii urează tuturor cît mai multă sănătate şi pace.

„Vreau să ne înţelegem unul pe altul şi să fim auziţi. Asta este foarte important. Să avem un loc de muncă fiindcă sîntem în criză. Să ne crească copiii şi să-mi alerge foarte bucuroşi nepoţeii".

Şeful statului, Mihai Ghimpu, îşi doreşte însă un alt fel de cadou.

„Aştept să-mi aducă o ţigară pe care s-o fumez, după care să nu mai vreau să fumez. Iată ce aştept eu de la Moşul. De asemenea, vreau ca pe buzele cetăţenilor să apară încrederea în ziua de mîine, ca anul 2010 să fie un an de relansare de la sărăcie la un trai decent.

Avem şi deputaţi mai modeşti care nu aşteaptă daruri ori ţin dorinţa în secret.

„Eu n-am aşteptat niciodată cadouri. Eu mă conduc după Ivan Miciurin. Poate voi nu l-aţi studiat în şcoală. Nu aştept daruri de la natură. Mă ocup eu singur. Nu sînt om ambiţios. Bineînţeles că le voi pregăti cîte o surpriză la nepoţeii mei. Am doi nepoţei şi o nepoţică", susţine prim-vicepreşedintele Parlamentului, Serafim Urechean.

Deputatul Partidului Comunist din Republica Moldova, Iurie Muntean, spune că este secret ce-şi doreşte de la Moşul: „Voi sărbători în sînul familiei, cu nou-născuta fiică.

– Ce cadouri aşteptaţi de la Moşul?

– Secret".

Celebrarea Anului Nou este unul dintre cele mai vechi obiceiuri, istoricii plasînd astfel de sărbători în vechiul Babilon.

Stabilirea religioasă a datei de 1 ianuarie ca început de an a avut loc pentru prima dată în 1691 prin Papa Inochentie al XII-lea. Înainte, echinocţiul de iarnă şi apoi Crăciunul aveau rolul începutului de An Nou. În zilele noastre, Anul Nou este întîmpinat în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie – noaptea de Revelion din limba franceză „veghe", aici cu sensul de ospăţ la miezul nopţii – cu petarde şi artificii; la rude, prieteni şi cunoştinţe se fac urări de noroc şi sănătate şi se urează „La mulţi ani!".

S. C.

Recîştigarea încrederii populaţiei în actul de justiţie este o prioritate absolută

Stimaţi colegi,

Anul 2009 se încheie şi odată cu acest moment ia sfîrşit pentru ţara noastră o întreagă perioadă în care am avut parte de încercări, ezitări dar şi de experienţe pozitive şi învăţăminte.

Acest an a fost unul semnificativ pentru Procuratură, fiind marcat de punerea în aplicare a noii Legi cu privire la Procuratură, de impulsionarea activităţii în sensul apărării drepturilor omului şi, implicit, de contracararea fenomenelor care macină societatea.

Drept prioritate absolută pentru anul 2010 ne propunem să schimbăm şi să fortificăm imaginea Procuraturii pentru a recîştiga încrederea populaţiei în actul de justiţie. Să contribuim esenţial la dezrădăcinarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului în Republica Moldova. De asemenea, preconizăm să definitivăm procesul de reformare instituţională, de implementare a unor standarde înalte de integritate şi comportament etic în rîndurile angajaţilor Procuraturii, şi nu în ultimul rînd, asigurarea independenţei procurorilor.

Ne pregătim să trecem împreună pragul care ne separă de un nou an. Cumpăna dintre ani a fost întotdeauna un prilej de bilanţ şi de speranţă. Cu atît mai mult acum, cînd trebuie să privim cu onestitate problemele noastre şi să căutăm împreună soluţii pentru depăşirea greutăţilor cu care ne confruntăm.

Urmează o perioadă în care vom avea nevoie fiecare de sprijinul celuilalt, pentru că sîntem hotărîţi să realizăm toate idealurile pe care ni le-am propus. Am reuşit în această perioadă cîteva lucruri importante. Drumul continuă şi vor fi multe obstacole în continuare.

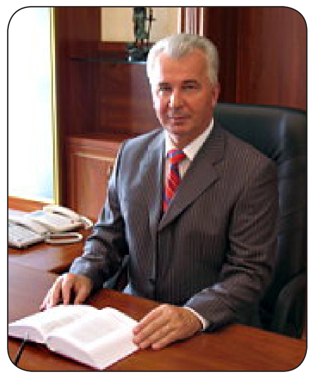
Vreau să vă asigur însă că sîntem decişi ca împreună, într-o echipă performantă, să mergem pe drumul interesului naţional şi să întărim domnia Legii, pentru ca Ea să-şi poată îndeplini mandatul încredinţat în arhitectura democratică a statului de drept.

Fie ca aceste cuvinte să vă găsească pe fiecare dintre Dumneavoastră în liniştea şi bucuria sufletească adusă de feeria sărbătorilor de iarnă, iar vorba bună şi gîndul curat să fie cel mai de preţ cadou oferit celor dragi.

La mulţi ani şi Crăciun fericit !

Cu profund respect,

Valeriu ZUBCO,
Procurorul General

Privirea în retrospectivă a evenimentelor anului 2009 este o oportunitate aparte de analiză şi reflecţii strategice profunde. Astfel, în anul care se încheie, Curtea Supremă de Justiţie a încercat să evite excesele retorice şi să-şi concentreze activitatea de înfăptuire unitară a justiţiei pe respectarea riguroasă a normelor de drept şi asigurarea supremaţiei legii, făcînd abstracţie de conjunctura politică internă. Cu toate acestea, Declaraţia Parlamentului cu privire la starea justiţiei în Republica Moldova nu ne poate lăsa indiferenţi, deoarece vizează direct activitatea instanţelor de judecată, fiind reliefate atît carenţele de fond din domeniul justiţiei, cît şi principalele direcţii de reformare. Apreciez că un rol aparte în excluderea disfuncţiilor sistemului judecătoresc îi revine Consiliului Superior al Magistraturii. Noua componenţă a acestuia fiind definitivată, urmează să demareze acţiunile de elaborare şi implementare a unor mecanisme concrete şi practice care să faciliteze restabilirea autorităţii şi credibilităţii justiţiei.

În ceea ce priveşte aşteptările pentru anul viitor, aş dori să menţionez că îmbunătăţirea calităţii actului judiciar şi creşterea încrederii populaţiei în justiţie au fost şi rămîn principalele obiective ale întregului sistem judecătoresc, iar singura formulă prin care le putem realiza este să onorăm statutul de magistrat prin conduită ireproşabilă, responsabilitate, rigoare şi respect pentru justiţiabili. De asemenea, constituie un obiectiv prioritar unificarea şi armonizarea practicii judiciare naţionale cu standardele europene, astfel încît numărul de condamnări ale Republicii Moldova de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului să fie redus considerabil.

În acelaşi timp, dezideratele propuse pot fi realizate numai cu condiţia asigurării unui echilibru între puterile statului, garantîndu-se independenţa puterii judecătoreşti. Or, independenţa justiţiei este grav afectată prin subfinanţarea cronică a sistemului judiciar. Situaţia financiară precară şi necesitatea înlăturării deficienţelor la capitolul condiţiilor de desfăşurare a proceselor judiciare, care nu corespund standardelor internaţionale de organizare tehnică, constituie aspecte importante reflectate, fără complezenţă şi cu toată claritatea, în Raportul final al Programului OSCE de monitorizare a proceselor de judecată în Moldova elaborat în 2009. În aceste condiţii, reducerea operată în bugetul propus pentru anul 2010 este deosebit de regretabilă, deoarece va determina dificultăţi financiare insurmontabile pentru autoritatea judecătorească.

Consider că pot fi găsite soluţii optime privind modul în care trebuie acţionat, însă numai dacă există bună-credinţă şi se urmăreşte un scop comun, şi anume, reaşezarea puterii judecătoreşti în sistemul de valori al societăţii, iar în acest sens este important să fim solidari, să nu ne irosim energiile în lupte inutile, rezultate din orgolii sau interese particulare.

Profit de acest prilej pentru a le adresa tuturor cititorilor cele mai sincere urări de bine cu ocazia sfintelor sărbători de iarnă. Să aveţi parte de multă căldură în suflet şi în casă, bucurie în inimă, multă sănătate şi putere de muncă. Sărbători fericite! La mulţi ani!

Ion MURUIANU,
Preşedintele Curţii Supreme de Justiţie

Republica Moldova are nişte valori pe care şi le-a asumat, responsabilitatea să le protejeze atît în faţa organismelor internaţionale, cît şi în faţa propriilor cetăţeni. Procesele socio-economice şi politice ce au zguduit ţara sînt produse ale unor scăpări cu caracter juridic de natură legislativă, constituţională şi organizatorică.

2009 a fost anul încercărilor pentru Curtea Supremă de Justiţie, în sensul examinării recursurilor în anulare înaintate în urma fluxului de modificări în Codul penal, şi cel mai trist că 2010 ar putea fi anul încercărilor pentru Republica Moldova la Strasbourg unde şi în 2010 vom continua să punctăm.

Ca activitate legislativă, indicatorul nu înregistrează rezultate marcante cu excepţia redobîndirii unor relaţii normale de vecinătate.

În general, anul a fost marcat de abordări ale relaţiilor sociale ce ţin de realizări de la caz la caz, dobîndire şi menţinere a puterii în stat, abordări la care sper eu şi le doresc tuturor actorilor implicaţi să capete o finalitate în 2010.

Ne aflăm în preajma sărbătorilor de iarnă şi vreau să mă folosesc de acest prilej pentru a felicita echipa publicaţiei periodice „Dreptul" nemijlocit şi cititorii ei fidelii cu ocazia Anului Nou şi sfînta sărbătoare a Naşterii Domnului, dorindu-vă să păşiţi cu DREPTUL în 2010, să aveţi parte de sănătate, credinţă, iubire. La mulţi ani!

Anatolie MuNTEANU,
avocat parlamentar, directorul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova

Adevărul despre violenţele din 7 aprilie îl vom putea afla pînă pe 7 aprilie

Legislativul a prelungit cu încă 6 luni mandatul Comisiei parlamentare pentru elucidarea violenţelor din aprilie. Preşedintele Comisiei pentru elucidarea evenimentelor din aprilie, Vitalie Nagacevschi, a motivat propunerea comisiei de a prelungi mandatul acesteia cu încă 6 luni din considerentul că nu a fost acumulat un număr impunător de informaţii, iar procesarea şi sistematizarea acestora necesită mai mult timp decît au avut pînă în prezent. La 20 octombrie, Parlamentul a creat comisia specială de investigare a evenimentelor de după 5 aprilie şi a dat un termen de 60 de zile pentru a prezenta un raport în plen.

„Actualmente, membrii comisiei urmează să studieze toată informaţia acumulată şi fiecare membru trebuie să elaboreze cîte o listă de martori care urmează a fi audiaţi de către membrii comisiei", a declarat Vitalie Nagacevschi, deputat PLDM.

Totodată, Nagacevschi spune că membrii comisiei vor depune toate eforturile ca să scoată cît mai repede adevărul la suprafaţă. „Noi solicităm ca Parlamentul să modifice Hotărîrea sa din 20 octombrie 2009 şi în loc de 60 de zile să stabilească un termen de 6 luni. Însă noi sperăm că vom îndeplini mandatul mult mai devreme", a remarcat Nagacevschi.

Precizăm că în timpul evenimentelor din 7 aprilie, clădirea Parlamentului şi cea a Preşedinţiei au fost avariate serios de către protestatari. Acestea se află în reparaţie şi în ziua de astăzi. Totodată, sute de tineri au avut de suferit de pe urma loviturilor aplicate de forţele de ordine.

S. C.

Bugetul asigurărilor sociale a fost votat în prima lectură

Pentru anul 2010 acesta înregistrează o creştere cu 6,6% faţă de 2009 şi constituie un venit de 8 011 831,7 mii lei. Şi la capitolul cheltuieli se observă o majorare cu 9,3%, ceea ce înseamnă 8 274 844,9 mii lei.

Pentru indemnizaţiile de asigurări sociale va fi alocată suma de 897 382, 2 mii lei, şi anume pentru indemnizaţia unică la naşterea copilului – 22 428, 2 mii lei, indemnizaţia lunară pentru creşterea copilului pînă la vîrsta de 3 ani – 251 447, 5 mii lei, pentru incapacitatea temporară de muncă survenită în cauza unui accident de muncă sau a unei boli profesionale – 1050, 4 mii lei, invaliditate în caz de accident de muncă sau boală profesională – 2757, 3 mii lei, incapacitate temporară de muncă – 357 761, 7 mii lei, indemnizaţie de maternitate – 178 361, 2 mii lei, ajutor de deces – 37 231, 0 mii lei, ajutor de şomaj şi prestaţii de asigurări sociale, şomerilor – 46 256, 0 mii lei.

În aceeaşi ordine de idei, pentru pensiile de asigurări sociale a fost stabilită suma de 5 902 210, 9 mii lei pentru 622 232 beneficiari. Astfel, pensia medie pentru limita de vîrstă va fi de 837, 75 lei, de invaliditate – 686, 45 lei, pensia de urmaş – 480, 35 lei, pentru vechime în muncă – 1663, 94 lei. Din bugetul asigurării sociale de stat pensia medie a unui deputat va fi 3918, 06 lei, membri ai Guvernului – 4085, 23 lei, funcţionari publici – 1182, 45 lei, aleşii locali – 1555,12 lei, colaboratorii vamali – 1728, 47 lei, procurorii şi judecătorii – 2198 lei.

Deputaţii comunişti au refuzat să participe la vot sub prtextul excluderii unor indemnizaţii acordate anumitor categorii de persoane.

În replică, preşedintele Parlamentului, Mihai Ghimpu, a declarat: „Bugetul adoptat astăzi este rezultatul guvernării comuniste. Cîţi bani aţi lăsat noi atîţia împărţim".

Tot în cadrul şedinţei de vineri, Parlamentul a aprobat în prima lectură proiectul legii fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pentru 2010 şi a stabilit suma de 2478 lei pentru prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală. „Proprietarii de terenuri agricole, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosinţă pe bază de contract vor beneficia de o reducere de 75% a primei de asigurare respective, ca o măsură de protecţie financiară a acestei categorii ", a declarat Ministrul Sănătăţii, Vladimir Hotineanu.

Potrivit sursei, fondul de asigurări medicale pentru 2010 va constitui 3 mlrd 373 mln lei, iar politica bugetului fondului de asigurări sociale va prevedea obligatoriu extinderea ariei de acoperire a populaţiei care va deţine poliţă de asigurare. „În premieră, din 2003 pînă în prezent, toate serviciile de asigurare medicală de urgenţă şi asistenţă medicală primară vor fi integral achitate de către fondul de asigurări obligatoriu în sănătate ", a mai adăugat ministrul.

În acelaşi context, pentru anul 2010 în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală se preconizează a include 32 875 persoane fizice cu domiciliul permanent în Republica Moldova, care au obligaţia de a achita prima de asigurare în mod individual, dintre care circa zece la sută vor beneficia de reducere cu 75% a costul poliţei de asigurare, iar 80% – de o reducere cu 50% în perioada de trei luni din data intrării în vigoare a Legii Fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală.

Menţionăm că pentru anul 2010 cuantumul primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, calculate în formă procentuală, în mărime de 7% şi achitate cîte 3,5% de fiecare categorie de plătitori va fi de 1 406 300,0 mii lei.

S. C.

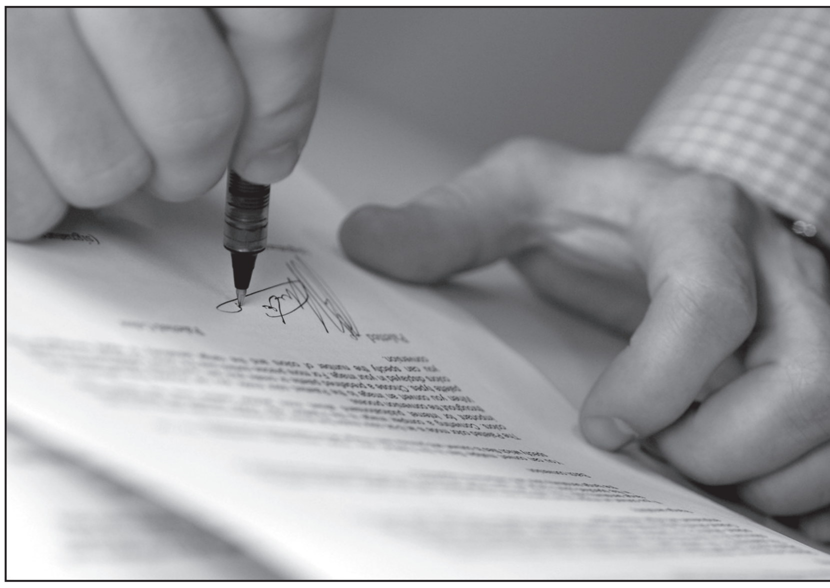
• *La solicitarea cititorilor*

Aspecte legale ale dreptului cu privire la petiționare

Conform Legii cu privire la petiționare, prin petiție se înțelege orice cerere, reclamație, propunere, sesizare, adresată organelor de resort, inclusiv cererea prealabilă prin care se contestă un act administrativ sau nesoluționarea în termenul stabilit de lege a unei cereri. Cererea prealabilă se adresează organului emitent. În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, organului emitent sau organului ierarhic superior. Petiționarul care nu este satisfăcut de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit un răspuns în termenul stabilit de lege este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă. Petiția se depune în scris sau în formă electronică în limba de stat sau într-o altă limbă în conformitate cu Legea cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova. Petiția în formă electronică trebuie să corespundă cerințelor față de documentul electronic, inclusiv aplicarea semnăturii digitale, în conformitate cu legislația în vigoare.

Petițiile ce țin de problemele securității naționale, de drepturile și interesele legitime ale unor grupuri largi de cetățeni, ori care conțin propuneri privind modificarea legislației, deciziilor organelor de stat, se adresează Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului și Guvernului. Petițiile în care sînt abordate oricare alte probleme decît cele menționate se adresează organelor sau persoanelor oficiale, de a căror competență nemijlocită ține soluționarea lor. Petițiile în care este atacat un act, o decizie, o acțiune ori inacțiune a unui organ administrativ sau persoană oficială, care au lezat drepturile și interesele legitime ale petiționarilor, se adresează organului ierarhic superior de primă instanță. Petițiile în care sînt atacate deciziile organizațiilor care nu au organele lor superioare, precum și deciziile executivelor raionale, primăriilor orașelor de subordonare republicană, se adresează instanței de contencios administrativ.

Petițiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 de zile, iar cele care nu necesită o studiere și examinare suplimentară – fără întîrziere sau în termen de 15 zile de la data înregistrării. În cazuri deosebite, termenul de examinare poate fi prelungit de către conducătorul organului corespunzător cu cel mult o lună, fapt despre care este informat petiționarul. Cererea prealabilă se examinează de către organul emitent sau ierarhic superior în termen de 30 de zile de la data înregistrării ei, decizia urmînd a fi comunicată de îndată petiționarului. Petițiile (cererile) prin care se solicită o informație oficială se examinează în termenele stabilite în legislația privind accesul la informație. Dacă petiția ține de competența altui organ, ea se expediază acestui organ în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției, fapt despre care este informat petiționarul. Se interzice remiterea petițiilor organelor sau persoanelor oficiale acțiunile ori deciziile cărora sînt atacate. Petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicîndu-se numele, prenumele și domiciliul. Petițiile în formă electronică conțin informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului. Petițiile care nu întrunesc condițiile menționate se examinează de către organele corespunzătoare doar în cazul în care acestea conțin informații ce vizează securitatea națională și ordinea publică.

Petiționarul are dreptul:

a) să expună personal argumente organului sau persoanei oficiale care examinează petiția;

b) să beneficieze de serviciile avocatului;

c) să prezinte organului sau persoanei oficiale care efectuează examinarea materiale suplimentare ori să solicite organului sau persoanei oficiale de a cere aceste materiale;

d) să ia cunoștință de materialele examinării;

e) să primească răspuns în scris, oral sau în formă electronică despre rezultatele examinării;

f) să ceară repararea pagubei în modul stabilit de legislație.

Organul sau persoana oficială cărora le-au fost adresate petițiile sînt obligate:

a) să examineze petițiile, inclusiv cererile prealabile, în termenul stabilit de lege;

b) să asigure restabilirea drepturilor lezate și recuperarea, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat;

c) să asigure executarea deciziilor adoptate în urma examinării petițiilor.

Organul emitent este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o accepte și, după caz, să anuleze sau să modifice actul administrativ. Organul ierarhic superior este în drept să respingă cererea prealabilă sau să o accepte și să anuleze actul administrativ, în întregime sau în parte, să oblige organul ierarhic inferior să repună în drepturi persoana respectivă ori, după caz, să anuleze actul administrativ emis cu acordul său. În procesul examinării petiției nu se admite divulgarea informațiilor privind viața personală a petiționarului contra voinței lui sau a altor informații, dacă acestea lezează drepturile și interesele lui legitime, precum și a informațiilor ce constituie secrete de stat. Nu se admite elucidarea unor informații privind personalitatea petiționarului, dacă acestea nu se referă la conținutul petiției. Rezultatul examinării se aduce la cunoștință petiționarului în scris sau în formă electronică, iar cu consimțămîntul lui – oral. Răspunsul trebuie să fie bazat pe materialele examinării și să conțină trimiteri la legislație. În cazul în care cerințele expuse în petiție sînt recunoscute legale, organul sau persoana oficială, care au adoptat decizia despre satisfacerea lor, sînt obligate să ia măsuri în vederea compensării prejudiciilor materiale, în condițiile legii, să soluționeze problema responsabilității persoanelor vinovate de încălcarea legii. Petiționarii care consideră că drepturile lor sînt lezate și nu sînt de acord cu deciziile organului sau persoanei oficiale care au examinat petiția au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, dacă, conform legii, se adresează direct în instanță, sau de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, sau, în caz dacă în intervalul menționat nu au primit răspuns – din ziua cînd trebuiau să-l primească. Petiționarul depune în instanța de contencios administrativ, concomitent cu cererea, și răspunsul organului sau persoanei oficiale care i-au refuzat restabilirea dreptului. În cazul în care petiționarul nu a primit nici un răspuns în termenele stabilite, el va menționa acest fapt în cererea depusă, iar instanța de contencios administrativ va cere răspunsul respectiv. Instanța de contencios administrativ examinează cererea conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000. Încălcarea ordinii oficial stabilite de organizare a lucrului cu petițiile, precum și a evidenței sau păstrării lor de către persoanele special desemnate pentru aceasta, atrage după sine răspunderea disciplinară. În lipsa persoanelor indicate, răspunderea disciplinară o poartă conducătorul organului respectiv. Refuzul neîntemeiat de a examina petiția sau tărăgănarea examinării ei, adoptarea unor decizii ce contravin legislației, divulgarea informațiilor privind viața personală a petiționarului contra voinței lui atrage după sine răspundere administrativă.

Persecutarea petiționarului în legătură cu înaintarea petiției ori cu exprimarea unor aprecieri critice ce se conțin în ea, dacă acestea au fost însoțite de abuz de putere sau abuz de serviciu, exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, de atitudine neglijentă față de îndatoririle sale din partea persoanelor cu funcții de răspundere, în urma cărora au fost prejudiciate considerabil drepturile petiționarului, interesele de stat și obștești atrage după sine răspundere penală. Petițiile adresate a doua oară care nu conțin argumente ori informații noi nu se reexaminează, fapt despre care este informat în scris sau în formă electronică petiționarul.

Persoanele de stat de rang superior primesc petiționarii în audiență în modul stabilit de ele, dar nu mai rar de o dată pe lună. Conducătorii de ministere și departamente organizează primirea petiționarilor nu mai rar de două ori pe lună, iar conducătorii organelor de autoadministrare locală, întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor – nu mai rar de o dată pe săptămînă.

♦ ***Avocatul dvs. la domiciliu***

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

? ***Care sînt categoriile de cetățeni pe care îi protejează statul prin asistență socială și care sînt criteriile care stabilesc cine are dreptul de asemenea protecție? De asemenea, vreau să știu dacă beneficiază de asistență socială legală familiile cu mulți copii și cu venituri foarte mici.***

Victoria Gîncu, Chișinău

Potrivit articolului 7 din Legea asistenței sociale, de asistență socială beneficiază persoanele și familiile care, din cauza unor factori de natură economică, fizică, psihologică sau socială, nu au posibilitate să-și asigure un nivel decent de viață, și anume:

a) copiii și tinerii ale căror sănătate, dezvoltare și integritate fizică, psihică sau morală sînt prejudiciate în mediul în care locuiesc;

b) familiile care nu își îndeplinesc în mod corespunzător obligațiile privind îngrijirea, întreținerea și educarea copiilor;

c) familiile fără venituri sau cu venituri mici;

d) persoanele fără familie care nu pot gospodări singure, care necesită îngrijire și supraveghere sau sînt incapabile să facă față nevoilor sociomedicale;

e) copiii cu dizabilități pînă la vîrsta de 18 ani;

f) familiile cu mulți copii;

g) familiile monoparentale cu copii;

h) persoanele vîrstnice;

i) persoanele cu dizabilități;

j) alte categorii de persoane și familii aflate în dificultate.

Conform articolului 8 din aceeași lege, necesitatea în asistență socială a categoriilor de persoane și familii specificate la articolul 7 este determinată de criteriile stabilite de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, de comun acord cu Ministerul Finanțelor. Persoanele și familiile specificate la articolul 7 au dreptul la alegerea liberă a formelor de asistență socială, în baza cererii depuse la autoritatea administrației publice locale. În baza aceluiași articol, dreptul la prestații și servicii sociale se stabilește în temeiul anchetei sociale și al actelor care constată această necesitate.

Serviciile sociale, prevăzute de această lege, se acordă în baza consimțămîntului liber exprimat al persoanei care necesită sprijin și are discernămînt sau al reprezentantului ei legal, în cazul în care aceasta este lipsită de sau limitată în capacitate de exercițiu. Beneficiarul de prestații și/sau de servicii sociale, la rîndul său, este obligat să comunice în scris autorității care i-a stabilit acest drept despre orice eveniment de natură să conducă la modificarea, suspendarea sau încetarea dreptului.

Conform articolului 8, dreptul la asistență socială nu eliberează persoana de responsabilitate pentru sine și pentru propria familie.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs., trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(decembrie 2009, nr. 48(307)

Citaţii în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Mixt-Mandatar”, pentru data de 28 decembrie 2009, ora 9.20, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Cariba-Agro” pivind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului II „Bunduchi Svetlana” cu sediul în Cahul, str.Vasile Alecsandri nr. 77, pentru data de 28 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civiă intentată la cererea SRL „Vichivalcom” mun. Chişinău.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Antonov Alexandru, pentru data de 21 ianuarie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) în legătură cu examinarea cauzei civile la acţiunea lui Vitalie Dvorean privind încasarea datoriei.

Judecător Constantin Urîtu

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Caftanat Virgil, a.n. 28.12.1985, cu ultimul domiciliu cunoscut în Chişinău, str. Pruncu nr. 2, pentru data de 2 februarie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SA „Donaris Group” către SRL „Transelit” privind încasarea sumei.

Judecător V. Braşoveanu

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Vîrlan Anatolie, pentru data de 12 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr.2-4177/2009 privind încasarea datoriei.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului Asociaţiei pentru Schimb de Experienţă a Tineretului, IDNO 40921017 cu sediul în Chişinău, Piaţa Unirii Principatelor nr. 3, apt. 317, pentru data de 20 ianuarie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 608) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea lui Marcel Olan privind încasarea sumei de 800 dolari SUA.

Judecător Natalia Simciuc

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Loielo Antonino, cu ultimul domiciliu în Chişinău, str. Iazului nr. 2/2, apt. 46, pentru data de 11 ianuarie, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea cet. Iovu Alina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Elena Cobzac

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Bigovschi Elena, pentru data de 1 februarie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în legătură cu examinarea cauzei civile la acţiunea SC „Ameritrex-Prest” SRL către Bigovschi Elenas, Silitraru Ana privind încasarea datoriei.

Juecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în coformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Secu Gheorghe, a.n. 1949, pentru data de 14 ianuarie 2010, ora 11.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 303) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de APLP 54/219 privind încasarea datoriei.

Judecător Alexandru Spoială

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău, în coformitate cu art. 299 CPC al RM, informează că în procedura de examinare a Judecătoriei Ciocana se află dosarul civil la cererea Direcţiei pentru Protecţia Drepturilor Copilului sec. Ciocana către Oficiul Stării Civile sec. Ciocana privind declararea Elenei Morari Ghenadie ca fiind decedată.

Instanţa solicită tuturor persoanelor, instituţiilor, organizaţiilor care deţin orice informaţie privind locul aflării cet. Morari Elena Ghenadie, născută la 08 aprilie 1974, originară din mun. Chişinău, Republica Moldova, cu ultimul domiciliu în Chişinău, str. N. Grigorescu nr. 7, apt. 2 care se solicită a fi declarată decedată, să fie comunicate instanţei de judecată pînă la data de 28 ianuarie 2010, ora 10.00 pe adresa: Chişinău, str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318.

Judecător Ala Malîi

***

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Todorov Leonid Vasile, domiciliat în satul Cioreşti, Nisporeni, pentru data de 12 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, bir. 8) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-675/2009 intentată de SAR „Donaris Group” SA privind încasarea datoriei.

Preşedintele Judecătoriei G. Şişcanu

***

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Tescari Cristina, pentru data de 12 ianuarie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (Făleşti, str. 1 Mai nr. 14, bir. 10) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Lilia Trocin

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului OM „XML Lizing” SRL, pentru data de 26 ianuarie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 207) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de CIA „Asito” SA către OM „XML Lizing” SRL.

Judecător N. Plugari

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Softcomputer Lux”, pentru data de 29 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Neomatrix” privind încasarea sumei de 39 599,28 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SA „Carahasani-Vin”, pentru data de 29 ianuarie 2010, ora 10.40, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea IM „Cosmic DAT” SRL privind încasarea sumei de 66 333, 24 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Lisovschi Lilia, pentru data de 26 ianuarie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 47) în legătură cu examinarea cauzei civile la acţiunea „Ameritrex-Prest” SRL privind încasarea penalităţii.

Judecător Constantin Urîtu

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Popov Vladislav, pentru data de 28 ianuarie 2010, ora 15.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de reclamat pe cauza civilă la acţiunea cet. Popov Viorica privind desfacerea căsătoriei.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Negru Igor Vasile, pentru data de 11 ianuarie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea SRL „Transvicex”.

Judecător S. Lazari

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Petrachi Vladimer, pentru data de 11 ianuarie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 618) în calitate de pîrît pe cauza civilă la cererea SA „IM CONSULTING GRUP”.

Judecător S. Lazari

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Matiuşenco Olga, pentru data de 11 ianuarie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 505) în calitate de pîrît pe cauza civilă nr. 2-4684/2009 la cererea lui Matiuşenco Veaceslav privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Galina Moscalciuc

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „PENTAX INFOGRUP” SRL, cu ultimul sediu cunoscut în Chişinău, str. Ion Neculce nr. 10, pentru data de 27 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 603) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la acţiunea cet. Ţuguţchi (Ţîguţchi) Mihail privind încasarea prejudiciului material şi moral.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Cojocaru Olga

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Dinjos Petru cu domiciliul în Chişinău, str. Calea Orheiului nr. 107, apt. 6, pentru data de 22 ianuarie 2010, ora 13.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la acţiunea lui Pencov Dumitru privind apărarea dreptului de proprietate.

Judecător Elena Cobzac

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Chetrosan Igor, pentru data de 11 februarie 2010 februarie, ora 14.30, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de pîrît pe cauza civilă la acţiunea cet. Chetrosan Guliinara privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Nina Arabadji

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Constantinov Andrei, pentru data de 22 februarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 26) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la acţiunea SRL „Moldasig” privind încasarea sumei în ordine de regres.

Judecător Aliona Miron

***

Judecătoria Ciocana mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Paşcov Oleg Victor, pentru data de 22 ianuarie 2010, ora 10.00, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Direcţia Protecţie pentru Drepturile Copilului privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Ina Dutca

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Crasnuhin Vladimir cu sediul în Chişinău, bdul Dacia nr. 32, apt. 42, pentru data de 19 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 24) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de Emilianov Alexandru privind încasarea sumei.

Vicepreşedintele judecătoriei Iurie Cotruţă

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SC „Transnord Grup”SRL, pentru data de 3 februarie 2010, ora 10.20, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SRL „Privat-Trans” privind încasarea sumei de 25 138,44 lei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripţie solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Amofarm Diverse”, pentru data de 21 ianuarie 2010, ora 14.00, la şedinţa de judecată (bdul Ştefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Mineli Babelus” pivind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Centru mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Rebeja Ştefan cu domiciliul în Chişinău, str. Testemiţanu nr. 29/2, apt. 17, pentru data de 20 ianuarie 2010, ora 12.00, la şedinţa de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Rebeja Galina privind desfacerea căsătoriei.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Botanica mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Razmeriţa Constantin, pentru data de 10 februarie 2010, ora 15.30, la şedinţa de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 17) în legătură cu examinarea cauzei civile la acţiunea lui Victor Osman către Denisenco Dmitrii privind încasarea prejudiciului cauzat.

Juecător Viorica Mihaila

***

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art. 108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Şchirco Vladislav Nicolae a.n. 16.02.1978, domiciliat în satul Chetrosu, Drochia, pentru data de 20 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea cet. Şchirco Aliona Trofim privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ilie Guriţanu

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Grigoraş Anatolii Mihail, pentru data de 12 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Şcurac Fiodor Ivan, pentru data de 13 ianuarie 2010, ora 9.00, la şedinţa de judecată (Soroca, str. Independenţei nr. 62, bir. 1) în calitate de pîrît pe cauza civilă privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Alexandru Negru

***

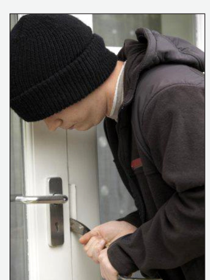
Judecătoria Ciocana mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Iawson Irina, pentru data de 26 ianuarie 2010, ora 9.30, la şedinţa de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307) pe cauza civilă intentată de Cojocaru Elena către Capral privind stabilirea şi separarea cotelor în proprietate comună.

Judecător Ina Dutca

Mai puţini infractori printre tineri

Participarea tinerilor la săvîrşirea crimelor este în continuă descreştere. Astfel, în 2008 ponderea tinerilor din numărul total de infractori a constituit circa 58%, cu 4% faţă de anul 2000, relatează un sondaj al Biroului Naţional de Statistică.

Potrivit BNS, cei mai înclinaţi spre săvîrşirea crimelor sînt adolescenţii. Furturile şi jafurile acoperă 70% din crimele comise de aceştia.

În ultimii ani se înregistrează o diminuare a numărului de minori condamnaţi. Acesta a constituit, în 2008, circa 450 persoane, cu 217 mai puţin comparativ cu anul 2007. Potrivit aceluiaşi sondaj, la 100 mii de minori cu vîrsta de 14-17 ani revin în medie 260 minori condamnaţi. Această cifră s-a redus de 3,9 ori. Pentru aproape jumătate din minori a fost stabilită condamnarea condiţionată, circa 23% au fost condamnaţi la închisoare, iar un sfert – la muncă neremunerată în folosul comunităţii. Din numărul total de deţinuţi în coloniile de corecţie, mai mult de 2/3 sînt tineri în vîrstă de 20-29 ani.

Informaţia a fost prezentată fără datele raioanelor din stînga Nistrului. Sondajul mai conţine date cu privire la situaţia demografică, încadrarea tinerilor în cîmpul muncii, morbiditatea în rîndurile tinerilor.

În RM tineri se consideră persoanele cu vîrsta cuprinsă între 15-29 ani.

Lilia STRÎMBANU,
Facultatea „Jurnalism şi Ştiinţe ale Comunicării”, USM

Aniversări

Lilian DARII,
lector universitar, magistru în drept, Facultatea de Drept USM – 30 de ani

Mult stimate domnule Lilian Darii,

Fie ca această zi de o semnificaţie aparte pentru dumneavoastră să vă insufle şi mai mult dorinţa de a trăi frumos viaţa, de a crea lucruri deosebite, astfel încît să atingeţi cele mai înalte culmi de revelaţie sufletească. Să vă păstraţi deosebitele calităţi cu care v-a înzestrat bunul Dumnezeu. Iar anii care se vor perinda de acum încolo să vă aducă multă sănătate, clipe enorme de fericire şi bucurii nenumărate de la cei dragi inimii.

La mulţi ani!

* * *

Elena TVERDOHLEB,
vicepreşedintele judecătoriei Briceni – 55 de ani

Mult stimată doamnă Elena Tverdohleb,

Acum cînd marcaţi această frumoasă vîrstă, vă adresăm cordiale felicitări, sincere urări de bine şi sănătate.

Vă dorim să aveţi parte doar de clipe frumoase, trăite în deplină armonie spirituală alături de cei dragi inimii. Tenacitate, perseverenţă, succese şi realizări notorii în activitatea desfăşurată întru slujirea idealurilor dreptăţii.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere ***Rodica Ciobanu****, doctor în filozofie, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept USM;* ***Vlad Vlaicu,*** *prodecan şi lector superior al Facultăţii de Drept USM;* ***Nicolae Şova****, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept USM;* ***Vlad Butnaru,*** *lector universitar în cadrul Facultăţii de Drept USM;* ***Valentina Garabajiu****, judecător Botanica;* ***Ghenadie Liulca****, judecător Soroca;* ***Gheorghe Balan****, judecător Botanica;* ***Ion Carp****, judecător Călăraşi;* ***Valeriu Nichitov****, judecător Soroca;* ***Gheorghe Marchitan****, judecător Căuşeni.*

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile pe nobilul tărîm al justiţiei.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească pe deplin fericirea.

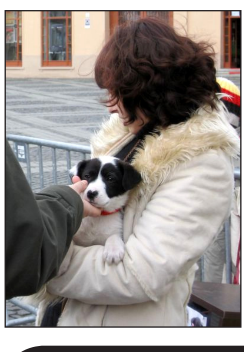
La mulţi ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul* şi *Revista naţională de drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Caleidoscop

Magazin cu haine de Crăciun pentru căţei

La Amsterdam şi-a deschis porţile un magazin de lux, cu haine de Crăciun pentru căţei. Unul dintre cei mai bogaţi olandezi a mers alături de căţelul său, Queennie, la shopping. Cu această ocazie, garderoba patrupedului s-a lărgit semnificativ cu hăinuţe roşii, ornate cu motive specifice Crăciunului, cu preţuri începînd de la 150 de euro bucata.

Felicitări de Crăciun şi de Anul Nou: fiţi alături de cei dragi

Sărbătorile de iarnă sînt un prilej de a oferi cadouri familiei şi apropiaţilor. Cadoul ales de dumneavoastră trebuie să-i surprindă în mod plăcut pe cei dragi. Dacă nu puteţi fi alături de prieteni sau de familie cu ocazia sărbătorilor de iarnă, felicitările de Crăciun şi de Anul Nou vă ajuta să vă exprimaţi sentimentele. Internetul va oferă o gamă variată de felicitări virtuale animate menite să aducă bucurie în sufletele persoanelor dragi. Sfaturi şi soluţii pentru a alege cele mai frumoase felicitări virtuale!

Alegeţi felicitările virtuale potrivite pentru sărbătorile de iarnă

Dacă sînteţi plecat din oraş în perioada sărbătorilor de iarnă, nu uitaţi de cei dragi! În cazul în care v-aţi plictisit să scrieţi mesaje an de an, există şi alte soluţii: felicitările virtuale animate! Înainte de a face acest pas, asiguraţi-vă că destinatarii au acces la adresa lor de mail pe perioada vacanţei de iarnă. De cele mai multe ori, felicitările virtuale sînt însoţite de mesaje şi urări: tot ce trebuie să faceţi este să alegeţi mesajul şi felicitările animate potrivite. Şi pentru a face acest lucru, consultaţi oferta de felicitări on-line! După ce aţi vizualizat mai multe felicitări animate, nu va rămîne decît să le trimiteţi pe cele pe care dumneavoastră le consideraţi potrivite.

Felicitările virtuale indicate ar fi cele care exprimă foarte bine atmosfera de iarnă. O scrisoare din partea lui Moş Crăciun, un peisaj de iarnă, o cabană la munte sau un brad de Crăciun încărcat de cadouri ar putea fi cîteva din felicitările virtuale pe care le puteţi trimite cu încredere. Dacă ştiţi că destinatarul este un iubitor de animale, alegeţi felicitări virtuale cu animale: cu siguranţă, va fi un cadou frumos!

Nu uitaţi nici de felicitările de Anul Nou. Acestea trebuie să conţină imagini, urări şi mesaje haioase care să fie citite cu plăcere. Cele mai potrivite felicitări de Anul Nou ar fi cele care conţin versuri sau rime pline de umor şi veselie.

Înainte de a trimite o felicitare animată, trebuie să luaţi în calcul şi dorinţele persoanelor la care va ajunge aceasta, dar şi relaţia pe care o aveţi cu destinatarul. De exemplu, pentru a vă surprinde în mod plăcut şeful, nu este indicat să trimiteţi felicitări exagerat de haioase. Prietenii ar trebui sa fie cei mai potriviţi destinatari pentru astfel de felicitări animate.

Felicitările virtuale de Crăciun şi Anul Nou prezintă şi alte avantaje, pe lîngă cel al sentimentelor pe care le transmit. Cu ajutorul unei felicitări on-line veţi economisi timp şi nu veţi mai fi nevoit să compuneţi dumneavoastră mesajele pentru felicitare: mesajul ce însoţeşte felicitarea poate fi ataşat cu un singur clic!

Sfaturi Info-ghid:

Surprindeţi-i pe cei dragi cu cadouri inedite de Crăciun şi Anul Nou! Dacă nu puteţi fi alături de ei în perioada sărbătorilor de iarnă, alegeţi felicitările animate, o metodă excelentă de a vă exprima sentimentele!

Tradiţii şi obiceiuri în perioada sărbătorilor de iarnă

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă, englezii decorează intrarea caselor cu ramuri verzi de brad, iar darurile sînt împărţite pe 26 decembrie. În Norvegia, tradiţiile de Crăciun cer ca darurile să fie ascunse într-un sac cu paie, pus deasupra uşii destinatarului, iar în momentul cînd deschide uşa ele vor cădea peste el. În Grecia, masa de Crăciun nu se strînge seara. Se spune că în noaptea de Ajun, Isus va trece pe acolo şi va gusta din bucatele pregătite. Darurile de Crăciun sînt oferite mai mult oamenilor din spitale şi orfelinate şi mai puţin membrilor familiei. În Rusia, masa de Crăciun include friptura de gîscă şi porc. Ruşii cîntă colinde şi imnuri în ziua de Crăciun şi merg la biserică cu flori. În Islanda, există tradiţiile de Crăciun ca cei mici să fie vizitaţi de 13 Moşi Crăciuni cu exact 13 zile înainte de Crăciun. În Franţa, sărbătorile de iarnă aduc celor mici cadouri în ghetuţe, iar pe masa de Crăciun există întotdeauna tradiţionala prăjitură de ciocolată sub formă de buturugă. În Elveţia, are loc parada „ridichilor luminate” cu o lumînare aprinsă în mijloc. În Germania, veţi găsi întotdeauna pe masa de Crăciun castane prăjite, mere umplute cu marţipan, varză roşie şi găluşte împănate cu slănină.

Daruri şi colinde de Crăciun

În Austria, darurile de Crăciun puse sub brad vor fi deschise numai după ce s-au servit bucatele tradiţionale. În Jamaica, colindele pe ritm de raggae însoţesc masa de Crăciun care include: orez, carne picantă de capră, carne de bou şi pui. În Danemarca, obiceiul de Crăciun cere ca darurile să fie împărţite de cei mai în vîrstă celor tineri. În Cuba, masa tradiţională de Crăciun include: friptură de porc, fasole neagră servită cu orez şi plante Yuca sub formă de piure. În Australia, locuitorii nu au zăpadă aşa că renumita sanie trasă de reni a fost înlocuită cu o caleaşcă cu 8 canguri. Tradiţiile de Crăciun din Cehia sînt cele mai înfricoşătoare! Numărul persoanelor la cina de Crăciun trebuie să fie par, cel care se va ridica înainte de sfîrşit va muri în anul următor şi toate platourile vor fi aduse înainte de venirea invitaţilor. În Noua Zeelandă, veţi găsi mereu pe masa de Crăciun budinca de stafide şi prăjitura Pavlov. În Spania, cei mici primesc cadouri de 2 ori pe an: pe 26 decembrie şi pe 6 ianuarie.

Meridian juridic

Un preot din Marea Britanie sfătuieşte săracii să fure din magazine

Un preot anglican din Marea Britanie i-a sfătuit pe credincioşi, în cursul unei slujbe, să fure din supermarketuri, sugerînd că acest lucru este permis celor aflaţi în „situaţii disperate” pentru a nu muri de foame.

Pastorul Tim Jones a spus că furtul din magazine este de preferat furtului prin efracţie, tîlhăriilor sau practicării prostituţiei. Potrivit acestuia, credincioşii nu ar încălca astfel a opta poruncă („să nu furi”) deoarece le este permis celor „aflaţi în situaţii disperate să îa mîncare pentru a nu muri de foame”.

Sfatul său a fost criticat ferm de poliţie şi de parlamentari. Părintele Jones, în vîrstă de 42 de ani, făcea referire la Fecioara Maria şi la naşterea lui Iisus Hristos, discutînd în cele din urmă cît de dificil întîmpină persoanele sărace Crăciunul.

„Sfatul meu, în calitate de preot creştin, este să fure din magazine” şi „i-aş îndemna să nu fure din magazine mici, deţinute de familii, ci din lanţuri mari naţionale, ţinînd cont că (aceste) costuri vor fi plătite în cele din urmă de noi sub forma unor preţuri mai mari”, a afirmat el în cadrul slujbei oficiate în oraşul York.

Jones le-a spus credincioşilor „să nu ia mai mult decît au nevoie”. „Dau acest sfat cu inima grea. Nu vreau ca afirmaţiile mele să fie interpretate greşit ca un simplu îndemn pentru a fura din magazine”, a adăugat el.

Parlamentarul conservator Anne McIntosh a pledat în Parlament pentru aplicarea unor sancţiuni mai dure asupra celor care fură din magazine deoarece, potrivit acesteia, „furtul din magazine este o infracţiune comisă împotriva întregii comunităţi locale şi a societăţii”. De asemenea, purtătorul de cuvînt al poliţiei din North Yorkshire a declarat că „furtul din magazine este o infracţiune şi justificarea unei asemenea acţiuni în orice circumstanţe reprezintă (un gest) foarte iresponsabil”.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU, Laura DUMBRAVĂ
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIŢĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia “Prag-3”.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 2577